

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Barn- och utbildningsförvaltningen

Österänggymnasiet Skolenhet HT/SA

Främja, förebygg, upptäck och åtgärda

Planen visar skolans arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Planen omfattar även aktiva insatser för att verka för elevers lika rättigheter och åtgärder för att motverka diskriminering.

Planen bygger på skollagens kapitel 6 diskrimineringslagens kapitel 3

Alla barn och elever har rätt att vara sig själva och bli behandlade med respekt. Arbetet för likabehandling är en del av förskolan och skolans värdegrundsarbete som handlar om att aktivt främja alla barn och elevers lika rättigheter och möjligheter - oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Planen gäller för kalenderåret eller läsåret Lå 2018/19

Ansvarig för planen Eva Axelsson

Elever har varit delaktiga genom Klassråd, Ö-råd, elevråd

Fastställd av
Förvaltningschefen

1. Lagstiftningen

I **skollagens kapitel 6** finns regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling. Varje förskola och skola ska bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Förebyggande åtgärder ska genomföras och en plan ska upprättas årligen.

I **diskrimineringslagens kapitel 3** finns regler om aktiva åtgärder mot diskriminering. Förskola och skola har en skyldighet att aktivt arbeta med åtgärder riktade mot de sju diskrimineringsgrunderna. Diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Skyldigheten omfattar även att ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Arbete med aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och främjande genom ett fortlöpande arbete i fyra steg, *undersöka, analysera, åtgärda* samt *utvärdera* och *följa upp*. I detta arbete ingår även att ta fram riktlinjer och rutiner mot trakasserier.

En löpande dokumentation ska göras av det arbete som bedrivs på grupp- och organisationsnivå. Av dokumentationen ska det framgå om det avser diskriminering, trakasseri eller kränkning. Om dokumentationen ska göras digitalt används G-Suite/team-drive. Det är då mycket viktigt att beakta att **inga känsliga** uppgifter får framkomma. På individnivå sker dokumentationen i mall från metodboken alternativt i edWise.

2. Plan mot kränkningar, diskriminering och trakasserier

Målsättningen med planen är att:

- främja allas lika rättigheter
- vara ett konkret verktyg i arbetet för att förebygga och motverka diskrimineringar, trakasserier och kränkande behandling

Inom barn- och utbildningsförvaltningen i Kristianstad gäller:

- varje verksamhet ska årligen upprätta en plan
- planen ska finnas tillgänglig på förskolans/skolans hemsida

3. Definitioner

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks, och detta har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna, vilka är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt.

På **diskrimineringsombudsmannen** finns mer att läsa om diskrimineringsgrunder, vad lagen säger och olika exempel.

Kränkning

Ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet. (Skolverkets Allmänna Råd). Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykiska och/eller ske via sociala medier.

Trakasserier

Kränkningar kopplade till någon av diskrimineringsgrunderna är trakasserier.

4. Organisatorisk ansvarsfördelning

Skolchef

- ansvarar för att skyndsamt följa upp av förskolechef/rektor anmälda fall av kränkningar och eller trakasserier, samt anmäla, enligt delegeringsordningen till Barn- och utbildningsnämnden.
- **Förskolechef/rektor**
 - ansvarar för att plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas varje år, hålls aktuell, följs upp och finns på hemsidan
 - ansvarar för att dokumentationen sker enligt gällande rutiner av händelser som kan betecknas som diskriminering eller kränkande behandling
 - ansvarar för att stöd ges till elever som utsatts för diskriminerande eller kränkande behandling och att stöd ges till den som orsakat händelsen
 - ansvarar för att elevhälsan är delaktig i arbetet mot kränkningar, trakasserier och diskrimineringar
 - kontaktar och informerar skolchef vid samtliga fall av kränkningar och eller trakasserier och anmäler via blankett i metodboken.
 - ansvarar för att orosanmälan när så krävs, sker enligt socialtjänstlagen 14 kap. 1§
 - ansvarar för att kontakt med polis tas för samråd och att anmälan sker, i de fall då incidenten faller under allmänt åtal.

Skolans medarbetare

- har ansvar för kontakter med barnet/eleven och vårdnadshavare
- som får information om eller bevittnar en kränkande eller diskriminerande händelse ska informera förskolechef/rektor och dokumentera på avsedd blankett
- informerar elever och föräldrar om Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Arbetslaget

- där kan man i första hand få stöd och hjälp att hantera situationer med anknytning till handlingsplanen
- diskuterar med barn och elever frågor som rör värdegrund, bemötande, kränkningar, trakasserier och diskriminering

5. Mål för skolans värdegrundsarbete

De grundläggande värden som skolans värdegrund omfattar ligger i linje med de värden som vårt demokratiska samhälle vilar på.

Värdegrunden omfattar

- människolivets okränkbarhet
- individens frihet och integritet
- alla människors lika värde
- jämställdhet mellan könen
- solidaritet mellan människor

Det är dessa värden som ska förmedlas och alla medarbetare ska främja aktning för människans egenvärde och vår gemensamma miljö.

Österänggymnasiets mål och vision är att ingen elev eller anställd skall bli vare sig fysiskt eller psykiskt kränkt eller diskriminerad. Skolan skall vara en trygg plats för alla elever och anställda. Var och en som arbetar på Österänggymnasiet ansvarar för sina handlingar och för att handlingsplanen efterlevs samt verkar för ett kreativt och stödande klimat.

Ansvariga för genomförande: Eva Axelsson

Uppföljning ska ske: 2019-06-17

ansvarig: Eva Axelsson

Utvärdering ska ske: 2019-06-17

ansvarig: Eva Axelsson

6. Främjande och förebyggande arbete

6.1 Främjande arbete

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla elever känner sig trygga och utvecklas.

Det är viktigt att skolan på ett systematiskt sätt skaffar sig kunskaper om den aktuella situationen. Den utsattes subjektiva upplevelser av det inträffade är utgångspunkten. Kränkningar mellan elever äger vanligtvis rum när vuxna inte finns i närheten, varför vuxennärvaro är av central betydelse både för att på ett tidigt stadium upptäcka kränkningar och för att ingripa.

Varje år genomförs en gymnasieenkät med alla elever samt skolsköterskans hälsoenkät med årskurs 1, där de besvarar frågor kring om de har märkt av diskriminering, kränkande behandling eller trakasserier på skolan. Denna

kartläggning använder vi för att revidera vår plan och planera för det kommande årets förebyggande arbete.

På skolenhet HT/SA arbetar vi enligt följande:

- Mentor går igenom planen i samband med skolstart. På programmen arbetar vi aktivt med planen även i undervisningen. I samband med undervisningen fokuserar vi mycket på FN:s mänskliga rättigheter.
- Regelbundna mentorssamtal enskilt och med klass för eleverna samt medarbetarsamtal för personalen.
- Mentor erbjuder utvecklingssamtal varje termin med elev och vårdnadshavare där elevens situation i skolan och i klassen och hans/hennes relationer till lärare och kamrater diskuteras.
- Stor frånvaro kan vara ett tecken på att eleven kränks. Därför registreras frånvaro dagligen och rapporteras till vårdnadshavare vid anledning till oro. Kurator och skolsköterska utreder detta mer ingående. Minst en gång/månad har personalen på HT/SA klasskonferenser. Här lyfts och diskuteras eventuella problem och diskuteras möjliga åtgärder. Elevhälsoteamet (skolsköterska, kurator, SYV och rektor) träffas varje vecka.
- När någon upptäcker kränkning skall han/hon omedelbart reagera/agera beroende av situationen på lämpligt sätt. Händelsen skall därefter snarast rapporteras på blanketten Dokumentation för utredning vid signal om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling (se Metodboken) till ansvarig rektor.

Det främjande arbetet syftar till att lyfta fram de faktorer som stärker respekten för allas lika värde och omfattar alla diskrimineringsgrunderna. Det är en naturlig del i vårt dagliga arbete och riktar sig mot alla våra elever.

Det främjande arbetet integreras som en naturlig del i skolans övriga verksamhet genom:

- Personalen arbetar aktivt med att skapa en trygg miljö i klasserna och på hela skolan. Detta innebär att samtliga på programmen skall känna sig delaktiga och betydelsefulla. Gemenskap och engagemang skall genomsyra verksamheten.
- Lärare och övrig personal uppträder mot elever och varandra på ett demokratiskt och icke-kränkande förhållningssätt.
- Regelbundna samtal i klasser och personalgrupper om demokratiska värderingar, relationer, förhållningssätt och normer.
- Program för att introducera ny personal och nya elever i verksamheten. Nyanställd personal har ett gemensamt introduktionstillfälle i samband med skolstarten där bland annat likabehandlingsarbetet tas upp.
- Eleverna görs delaktiga i arbetet mot kränkning och diskriminering dels genom klass- och elevråd och dels genom att elevrepresentanter sitter med och årligen reviderar planen.
- Frågor som rör trivsel och arbetsmiljö i klasserna har en självklar plats på teamets/mentors dagordning och både diskussioner och insatser dokumenteras.
- Vi genomför varje år gemensamhetskapande aktiviteter. Höstterminen startar med en kick-off för årskurs 1 elever där vi genomför olika samarbetsövningar i grupper.

- Vårdnadshavare görs delaktiga genom att de skriftligen tar del av handlingsplanen när eleverna börjar på programmet. Med sin underskrift intygar de att de tagit del av den.

Ansvarig för genomförande: Eva Axelsson

Uppföljning ska ske: 2019-06-17 ansvarig: Eva Axelsson

Utvärdering ska ske: 2019-06-17 ansvarig: Eva Axelsson

6.2 Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de faktorer som riskerar att leda till diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Här utgår vi från den kartläggning vi har gjort med eleverna i åk 1 för att identifiera vilka som är riskfaktorerna.

Varje år genomförs gymnasieenkäten under höstterminen med alla elever på programmen. Därför har vi valt att under läsåret 2018/19 lägga tonvikten vid åtgärder som handlar om bemötande, och som kan sägas falla in under alla eller ingen av diskrimineringsgrunderna, likväl som vikten av att investera i relationskapital för att skapa än mer trygghet.

Ansvarig för genomförande: Eva Axelsson

Uppföljning ska ske: 2019-06-17 ansvarig: Eva Axelsson

Utvärdering ska ske: 2019-06-17 ansvarig: Eva Axelsson

7. Kartläggning av nuläget

Skolan genomför varje år en gymnasieenkät med alla elever på programmen och vi har genomfört en enkät kring förekomsten av kränkningar och trakasserier på skolan. För att alla på skolan ska känna sig trygga och eftersom vi alla arbetar enligt Skollagens 5:e och 6:e kapitel så har vi valt att även arbeta med och kartlägga dessa frågor skolövergripande för att inte missa någon parameter. Alla elever på skolan har möjlighet att vara medlemmar i vår elevkår och styrelsen är elevernas valda representanter.

Rektor med ansvar för elevkåren för kontinuerliga diskussioner med elevkårens styrelse. Arbetsmiljö är en stående punkt på våra teamträffar och klassråd. Klassråd har genomförts med intervall på åtta veckor. Vid de fall där incidenter inträffar följer de rutiner enheten har.

Andra regelbundet återkommande forum att diskutera arbetsmiljöfrågor och psyko-social trivsel på skolan är i samband med att vi har *Ö-råd* och *skolkonferens*. Vid båda dessa tillfällen är elever närvarande och har en viktig roll.

Ansvarig för genomförande: Eva Axelsson

Uppföljning ska ske: 2019-06-17 ansvarig: Eva Axelsson

Utvärdering ska ske: 2019-06-17 ansvarig: Eva Axelsson

8. Framtagande av planerna

Planen har utarbetats i dialog mellan rektor, lärare, EHT-team samt elever utifrån den kartläggning som är gjord. Alla elever har besvarat gymnasieenkät om förekomsten av kränkningar och trakasserier på skolan.

Utifrån resultaten på denna enkät har arbetsmiljögruppen och teamen på HT/SA arbetat fram förebyggande åtgärder för läsåret.

Ansvarig för genomförande: Eva Axelsson

Uppföljning ska ske: 2019-06-17

ansvarig: Eva Axelsson

Utvärdering ska ske: 2019-06-17

ansvarig: Eva Axelsson

9. Förankringsarbete

Skolenhet HT/SA:s plan riktar sig till dem som verkar i skolans organisation (anställda och elever) och till elevernas vårdnadshavare. Det är mycket viktigt att inte bara personal och elever är väl förtrogna med handlingsplanen, utan även föräldrar. Ett bra samarbete mellan hem och skola gynnar arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Mentor och ansvarig rektor informerar om enhetens plan vid vårdnadshavarmötet för elever på programmen. Eleverna informeras av mentor under de första skoldagarna och arbetet pågår kontinuerligt, exempelvis i form av värderingsövningar.

Skolans plan kommuniceras via hemsida och intranet till Barn – och Utbildningsnämnden, samt till Barn – och Utbildningsförvaltningen.

Ansvarig för genomförande: Eva Axelsson

Uppföljning ska ske: 2019-06-17

ansvarig: Eva Axelsson

Utvärdering ska ske: 2019-06-17

ansvarig: Eva Axelsson

10. Utvärdering

Planen utvärderas årligen.

Föregående års plan

Teamen på respektive program utvärderade föregående läsårs arbete och planen under höstterminsuppstarten 2018 utifrån att enheten förändrades under starten av år 2018. Det främjande arbetet under läsåret var inriktat på att förebygga och eliminera kränkande behandling.

På vilket sätt har elever varit delaktiga?

Mentorerna utvärderar planen i samband med klassråd. Utvärdering sker även i samband med Skolkonferens och Ö-råd, då elever har möjlighet att ha synpunkter och/eller ställa frågor till skolledningen.

Ansvarig: Eva Axelsson

Innevarande års plan

Eleverna utvärderar i samband med klassråd som leds av mentor. Vi lyfter även frågan vid Ö-rådet och Skolkonferensen. Lärare och EHT-personal sammanställer och utvärderar uppkomna synpunkter i samband med Teammöte på respektive program.

Våren 2019

Ansvarig: Eva Axelsson

11. Kompetens

Vi arbetar regelbundet med att förebygga kränkningar, diskriminering och trakasserier och de lyfts ofta i samband med teammöten, arbetsplatsträffar samt i arbetet med EHT.

Ansvarig för genomförande: Eva Axelsson

Uppföljning ska ske: 2019-06-17

ansvarig: Eva Axelsson

Utvärdering ska ske: 2019-06-17

ansvarig: Eva Axelsson

12. Arbetsgång/rutiner vid kränkande behandling

Alla åtgärder skall grundas på utredning som alltid skall göras så fort misstanke uppstår om diskriminering och kränkande behandling. Beslut om och genomförande av insatser skall ske skyndsamt. Detta innebär att det skall anmälas inom 24 timmar till huvudman och en utredning skall vara påbörjad snarast. Vid de tillfällen nödvändig kompetens inte finns tillgänglig bör hjälp tas utifrån.

Rektor skall se till att hemmet informeras om det uppstår problem och svårigheter för en elev (gäller om eleven inte har fyllt 18 år). Om en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling bör information lämnas så fort som möjligt. Skolan måste dock agera genast om situationen är akut.

En utgångspunkt är att den som uppger att han/hon blivit kränkt alltid tas på allvar.

Åtgärderna på individnivå bör syfta till att avhjälpa akuta situationer. Om det finns behov skall en plan för åtgärder upprättas för elev som är inblandad i en kränkande behandling. Detta gäller såväl för den utsatta eleven som för den/de som utfört kränkningen.

Eleven och dennes vårdnadshavare skall ges tillfälle att medverka vid upprättandet av åtgärdsplan.

Arbetsgång vid upplevd kränkning:

- Dokumentation sker vid kränkningar på blanketten Dokumentation för utredning vid signal om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling (se Metodboken) av den som utsätts för detta tillsammans med berörd personal. Blanketten lämnas till ansvarig rektor.
- Samtal med berörda parter. Samtalen genomförs av rektor och/eller av rektor utsedd personal. Vid samtalet informeras om Åtgärder för elevers tillrättaförande enligt Skollagen 6 kap och rektor beslutar om den åtgärd som anses nödvändig enligt detta kapitel och/eller om polisanmälan ska göras.
- Vårdnadshavare informeras om åtgärdsarbetet.
- Efter några dagar genomförs nya samtal med båda parter för att höra om kränkningen/diskrimineringen upphört.
- Kurator eller annan med motsvarande/kompletterande kompetens erbjuder stödsamtal med den som utsatts för kränkning/diskriminering.
- Om kränkningen/diskrimineringen inte upphört hålls nya samtal med berörda för att återigen kräva att den kränkande/diskriminerande behandlingen upphör. Den kränkande/diskriminerande kommer att hållas under extra uppmärksamhet den närmaste tiden för att säkerställa den drabbades trygghet.
- Vid varje enskilt fall görs en bedömning om kränkningen/diskrimineringen är så allvarlig att den skall anmälas till socialtjänst och/eller polis.
- Vid kränkning/diskriminering som inneburit allvarlig fara för liv och hälsa skall Arbetsmiljöverket underrättas och rapportering ske via Flexite.
- Om en anställd på skolan är en av parterna i kränkningen/diskrimineringen ansvarar rektor för utredning och åtgärder. Även dessa fall rapporteras till EHT.
- Om en rektor på skolan är en av parterna i kränkningen/hotet/misshandeln ansvarar skolchefen för utredning och åtgärder.

Ansvarig-/a för genomförande: Eva Axelsson

Uppföljning ska ske: 2019-06-17

ansvarig: Eva Axelsson

Utvärdering ska ske: 2019-06-17

ansvarig: Eva Axelsson

Checklista

- det framgår tydligt om planen gäller verksamhetsår eller kalenderår
- planen är daterad och vem som ansvarar framgår
- resultat av tidigare utvärderingar har vägts in i framtagande av innevarande plan
- planen är upprättad i samverkan mellan barn/elever
- planen är upprättade i samverkan med pedagogisk personal och skollledning
- elevhälsan har varit delaktig (skola)
- en kartläggning är gjord på individ-grupp och organisationsnivå
- den fysiska miljön är beaktad
- hur medarbetarnas kompetens ska hållas uppdaterad finns beskrivet
arbetet sker med aktiva åtgärder genom fyra steg:
 - undersöka,
 - analysera
 - åtgärda
 - utvärderas och följs upp
- det fortlöpande arbetat dokumenteras
- främjande insatser finns beskrivna
- förebyggande insatser finns beskrivna
- en kartläggning av nuläget är gjord
- rutin för anmälan till förskolechef/rektorer finns och följs
- rutin för anmälan till skolchef finns och följs
- planen finns på verksamhetens hemsida